

**Hyväksytty SDP:n 44. puoluekokouksessa
8.5.2014 Seinäjoella**

SDP:n puolueosaston mallisäännöt (versio puolueosaston johtokunnan kausi 1v)

1 §

Yhdistyksen nimi on..... ry. ja kotipaikka..... kaupunki/kunta.

Yhdistyksestä käytetään näissä säännöissä nimitystä puolueosasto.

Näissä säännöissä mainituilla puolue-elimillä tarkoitetaan Suomen Sosialidemokraattinen Puolue - Finlands Socialdemokratiska Parti r.p:n puolue-elimii.

2 §

Puolueosaston tarkoituksena on edistää kansalaisten järjestäytymistä Suomen Sosialidemokraattisen Puolueen johtamaan toimintaan tavoitteena rakentaa sosialismin arvoille - vapaudelle, tasa-arvolle ja solidaarisuudelle - rakentuvaa hyvinvointiyhteiskuntaa, jossa kaikilla kansalaisilla on yhdenvertaiset mahdollisuudet inhimilliseen kasvuun ja jossa jokainen voi elää joutumatta alistetuksi tai alistamatta muita.

Puolueosasto on osa sosialidemokraattista kansanliikettä, joka taistelee puolueena yhteiskunnallisesta vaikutusvallasta ja toimii samalla jäsenistönsä yhteiskunnallisen tietoisuuden kasvun yhteisönä. Puolueosasto kuuluu perusjärjestönä Suomen Sosialidemokraattisen Puolueen järjestörakenteeseen, jonka tehtävänä on yhdistää sosialidemokraattisesti ajattelevat ihmiset valtiollisessa, kunnallisessa ja muussa poliittisessa toiminnassa.

Valta puolueosastossa kuuluu jäsenistölle, jota yhdistävät vastuu yhteisistä arvoista, yhteisesti päätetyt säännöt ja vapaaehtoinen järjestötyö. Puolueosaston toimintaperiaatteita ovat avoin keskustelu ja tiedonkulku sekä jäsenten tasa-arvoisuus.

Puolueosasto toimii näihin sääntöihin ja puolueen sääntöihin sekä puolueen hyväksymiin menettelytapoja koskeviin päätöksiin nojautuen puolueen periaateohjelmassa ja tavoiteohjelmissa esitettyjen päämäärien toteuttamiseksi.

Tarkoituksensa toteuttamiseksi puolueosasto harjoittaa valistustyötä, järjestää kokouksia sekä juhla- ja huvitilaisuuksia, edistää kirjallisuuden ja lehtien levitystyötä, edistää jäsentensä osallistumista yhteiskunnalliseen toimintaan ja valmistautumista valtiollisiin, kunnallisiin ja muihin vaaleihin sekä suorittaa puolueosastolle puolueen sääntöjen ja menettelytapoja koskevien päätösten mukaisesti kuuluvat järjestötehtävät.

Puolueosaston toiminta ei saa olla ristiriidassa puolueen sääntöjen eikä puolueen toimielinten päätösten kanssa.

3 §

Puolueosasto voi omistaa osakkeita ja muita arvopapereita, hallita ja omistaa kiinteistöjä, harjoittaa kioskikauppaa ja julkaisutoimintaa sekä majoitus-, ravitsemus-, elokuvateatteri- ja kirjakauppaliikettä, vastaanottaa avustuksia, lahjoituksia ja testamentteja sekä toimeenpanna arpajaisia ja varainkeräyksiä. Tarvittaessa puolueosasto hankkii toiminnalleen asianmukaisen luvan.

Ennen kuin puolueosasto päättää kiinteistön rakentamisesta, laajentamisesta tai luovutuksesta tai muusta huomattavasta taloudellisesta taikka liiketoimintaa koskevasta hankkeesta, on sen pyydettävä asiasta piirihallituksen lausunto ja neuvoteltava asiasta puoluehallituksen kanssa sekä käytettävä puolueen mahdollisesti suosittellemaa asiantuntija-apua.

4 §

Puolueosaston jäsenenä voi olla jokainen 15 vuotta täyttänyt Suomen kansalainen ja sellainen ulkomaalainen, jonka kotipaikka on Suomessa ja joka hyväksyy puolueen tarkoituksen ja periaateohjelman, haluaa toimia puolueen tavoitteiden hyväksi ja täyttää sääntöjen mukaiset jäsenvelvollisuutensa.

Varsinaisena jäsenenä henkilö voi olla vain yhdessä puolueosastossa. Puolueosaston kannattavana jäsenenä voi olla Suomen Sosialidemokraattisen Puolueen järjestörakenteeseen kuuluvan muun puolueosaston jäsen. Kannattavalla jäsenellä on läsnäolo- ja puheoikeus puolueosaston kokouksissa.

Puolueosaston johtokunta päättää uusien jäsenten hyväksymisestä puolueosaston jäseniksi mikäli mahdollista siinä järjestyksessä, kuin jäseniksi pyrkivien kirjalliset jäsenhakemukset ovat johtokunnalle saapuneet. Mikäli puolueosaston johtokunta jäsenhakemuksen saatuaan seuraavassa kokouksessa ei ole tehnyt päätöstä ottaa jäseneksi pyrkivää henkilöä puolueosaston jäseneksi, on tällä asiasta tiedon saatuaan oikeus toimittaa jäsenhakemuksensa puolueosaston kokoukselle, joka lopullisesti päättää asiasta.

Kannattavan jäsenen hyväksymisestä puolueosastoon päättää johtokunta. Ennen kuin päätös jäseneksi hyväksymisestä on tehty, ei jäseneksi hakenut henkilö voi osallistua asioiden käsittelyyn puolueosastossa.

Puolueosastoon hyväksytty jäsen saa jäsenkirjan tai -kortin.

Tämän pykälän säännökset eivät loukkaa jo saavutettuja jäsenoikeuksia.

5 §

Jos puolueosaston jäsen on jäsenenä toiseen puolueeseen kuuluvassa järjestössä, suostuu yleisissä vaaleissa kilpailevan listan ehdokkaaksi tai muutoin osallistuu puolueosastoa tai puoluetta vastustavaan toimintaan taikka petollisella menettelyllä puolueosastossa tai sen ulkopuolella huomattavasti vaikeuttaa puolueosaston, kunnallisjärjestön, piirijärjestön tai puolueen toimintaa, voidaan häntä vastaan ryhtyä järjestöllisiin kurinpitotoimiin. Järjestöllisestä kurinpitotoimesta päättää puolueosaston kokous varattuaan sitä ennen asianomaiselle puolueosaston jäsenelle tilaisuuden selityksen antamiseen.

Puolueosaston järjestölliset kurinpitotoimet ovat:

- varoitus,
- jäsenoikeuksien rajoittaminen määräajaksi, kuitenkin enintään neljäksi vuodeksi, sekä
- erottaminen puolueosastosta.

Jäsen, jonka jäsenoikeuksia on rajoitettu määräajaksi, voi tänä aikana ainoastaan osallistua jäsenäänestykseen sekä puolueosastonsa kokouksiin ja siellä tehtäviin päätöksiin. Tällaista jäsentä ei voida nimetä ehdokkaaksi jäsenäänestykseen.

Järjestöllistä kurinpitovaatimusta koskevan vaateen voi 1 momentissa mainituilla perusteilla esittää myös puolue. Vaatimuksen esittämisestä, kun kysymyksessä on erottaminen, päättää puoluevaltuusto.

Vaatimuksen esittämisestä, kun kysymyksessä on varoitus tai jäsenoikeuksien rajoittaminen määräajaksi, päättää puoluehallitus. Puoluevaltuuston ja puoluehallituksen tulee varata asianomaiselle puolueosaston jäsenelle tilaisuus antaa selityksensä ja puolueosaston johtokunnalle selityksestä lausuntonsa.

Puolueosaston jäsen, joka on eronnut tai erotettu, samoin kuin jäsenoikeuksien määräaikaisen rajoittamisen kohteeksi joutunut henkilö on samalla menettänyt luottamustehtävänsä puoluejärjestöissä ja järjestöllisen edustuskelpoisuutensa.

6 §

Puolueosaston jäsen voi erota osastostaan ilmoittamalla siitä kirjallisesti johtokunnalle tai sen puheenjohtajalle taikka ilmoittamalla erosta puolueosaston kokouksessa sen pöytäkirjaan merkittäväksi.

7 §

Puolueosaston jäsenen on maksettava kalenterikuukausittain määräytyvä jäsenmaksu, jonka määräytymisperusteet ja maksuluokat varsinainen puoluekokous vahvistaa. Tähän jäsenmaksuun, jota kutsutaan täydeksi jäsenmaksuksi, sisältyvät puolueosaston, kunnallisjärjestön, piirijärjestön ja puolueen jäsenmaksu.

Ensimmäinen täysi jäsenmaksu on maksettava siltä kalenterikuukaudelta, jona maksuvelvollinen on hyväksytty puolueosaston jäseneksi. Puolueosaston syyskokouksella on oikeus määrätä jäsenten maksettavaksi myös tarpeen mukaan puolueosaston tehokkaan toiminnan kannalta välttämättömiä ylimääräisiä jäsenmaksuja ja kannattaville jäsenille erillinen jäsenmaksu. Hakemuksesta voidaan puolueosaston jäsenen jäsenmaksua alentaa puolueosaston päätöksellä asevelvollisuuden tai siviilipalvelun suorittamisen, työttömyyden, tilapäisen työkyvyttömyyden tai muun sosiaalisen syyn vuoksi noudattaen puoluekokouksen vahvistamaa jäsenmaksujen maksuluokitusta, ei kuitenkaan pidemmäksi ajaksi kuin alentamisen peruste kestää. Kuutta kuukautta lyhyemmältä ajalta jäsenmaksun alennusta ei voida myöntää. Puolueosaston jäsen, joka elää yksinomaan kansaneläkkeen varassa, voidaan puolueosaston päätöksellä hakemuksesta vapauttaa kokonaan 1 momentissa mainitusta jäsenmaksusta. Jäsen, joka on täyttänyt 65 vuotta ja maksanut täyden jäsenmaksun vähintään 30 vuodelta tai on ollut täydestä jäsenmaksusta edellä mainituissa tapauksissa vapautettuna, on vapautettava 1 momentissa mainitusta jäsenmaksusta.

Tämän pykälän säännökset eivät loukkaa jo saavutettuja jäsenoikeuksia.

8 §

Jäsenmaksu maksetaan vuosittain maaliskuun loppuun mennessä tai, mikäli puoluevaltuusto niin päättää, kahdesti vuodessa maaliskuun ja syyskuun loppuun mennessä jäsenmaksujen keräilytilille, josta puolueosastolle, kunnallisjärjestölle, piirijärjestölle ja puolueelle maksetaan puoluevaltuuston määräämät osuudet.

9 §

Puolueosasto voi erottaa jäsenen, joka on puolueosaston antamasta kehotuksesta huolimatta jättänyt vuoden ajan maksamatta hänelle määrätyt jäsenmaksut. Jäsen, joka sen mukaan kuin asianomaiset järjestöelimet ovat todenneet, on jättänyt maksamatta 7 §:n 1 momentissa mainitut maksut sääntöjen määräämässä ajassa eikä ole jäsenmaksusta vapautettu tai vapaajäsen, on vailla puolueosaston jäsenen sääntömääräisiä oikeuksia, kunnes hän on maksanut maksamatta olevat jäsenmaksut.

10 §

Puolueosaston ylimpänä elimenä on puolueosaston kokous. Puolueosaston kevätkokous, joka on puolueosaston vuosikokous, pidetään viimeistään maaliskuussa ja syyskokous viimeistään marraskuussa johtokunnan määräämänä päivänä sekä muut varsinaiset kokoukset syyskokouksen hyväksymän toimintasuunnitelman mukaisesti.

Ylimääräinen puolueosaston kokous on pidettävä, jos vähintään 1 /10 äänivaltaisista puolueosaston jäsenistä sitä erityisesti ilmoitettua asiaa varten johtokunnalta kirjallisesti vaatii tai kun johtokunta katsoo sen tarpeelliseksi.

Kutsut puolueosaston kokouksiin laatii johtokunta. Kutsu kevät- ja syyskokoukseen on julkaistava ilmoituksena johtokunnan hyväksymässä lehdessä tai julkipantava, sen mukaan kuin siitä on päätetty, puolueosaston ilmoitustaululle, kotisivuilla taikka se on lähetettävä puolueosaston jäsenille postitse tai ilmoitettuun sähköpostiosoitteeseen vähintään viikkoa ennen kokousta, ja kutsu puolueosaston muihin kokouksiin on vastaavalla tavalla julkaistava, julkipantava tai lähetettävä vähintään kolme päivää ennen kokousta. Sähköpostitse ja postitse lähetettyjen kutsujen on, liitteineen, sisällettävä samat asiakirjat.

Kokouskutsussa on mainittava tärkeimmät kokouksessa esille tulevat asiat, kuten asiat, jotka koskevat sääntöjen muuttamista, puolueosaston purkamista, kiinteistön ostamista, myymistä tai kiinnittämistä, puolueosaston eroamista piirijärjestöstä/kunnallisjärjestöstä tai sen liittymistä toisen puolueen puoluejärjestöön taikka puolueosaston johtokunnan jäsenen vapauttamista tehtävästään.

Puolueosaston jäsenille tarkoitetuista muista tiedonannoista on voimassa, mitä 3 momentissa on sanottu kutsusta puolueosaston kokouksiin.

11 §

Puolueosaston kokouksessa on jokaisella kokoukseen osallistuvalla puolueosaston jäsenellä yksi ääni. Milloin vähintään 1/10 kokouksen äänivaltaisista osanottajista niin vaatii, on toimitettava nimiäänestys. Vaalit toimitetaan vaadittaessa suljetuin lipuin. Puolueosaston johtokunnan jäsenten vaaleissa on kuitenkin noudatettava näiden sääntöjen 14 §:n 2 momentin määräyksiä. Äänen jakautuessa tasan tulee päätökseksi se mielipide, johon kokouksen puheenjohtaja on yhtynyt, paitsi vaaleissa ja suljetuissa lippuäänestyksissä, joissa ratkaisee arpa.

12 §

Puolueosaston kokouksesta laadittu pöytäkirja on vahvistettava seuraavassa kokouksessa, jollei pöytäkirjan tarkistamista ole kokouksen päätöksen mukaisesti jätettävä kahden kokouksen kutakin kertaa varten erikseen valitseman pöytäkirjantarkistajan tehtäväksi.

Milloin asian kiireellisyys vaatii, kokouksen pöytäkirja voidaan joko kokonaan tai tarpeelliselta osin tarkistaa ja hyväksyä heti samassa kokouksessa.

Pöytäkirjan allekirjoittaa asianomaisen kokouksen puheenjohtaja yhdessä sihteerinä toimineen henkilön kanssa.

13 §

Puolueosaston kevätkokouksen tehtävänä on:

- 1) valita kokouksen toimihenkilöt,
- 2) käsitellä ja vahvistaa johtokunnan laatima toimintakertomus sekä tilintarkastajien tai toiminnantarkastajien antaman lausunnon perusteella tilinpäätös päättyneeltä tilivuodelta,
- 3) päättää vastuuvapauden myöntämisestä johtokunnalle ja muille vastuuvollisille,
- 4) käsitellä johtokunnan vuosikokoukselle valmistelemat, kokouskutsussa nimenomaan mainitut asiat sekä
- 5) päättää muista näiden sääntöjen mukaan vuosikokouksen päätettäviin kuuluvista asioista.

Puolueosaston syyskokouksen tehtävänä on:

- 1) valita kokouksen toimihenkilöt,
- 2) hyväksyä talousarvio seuraavaa kalenterivuotta varten,
- 3) hyväksyä toimintasuunnitelma seuraavaa kalenterivuotta varten,
- 4) valita johtokunnan puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja sekä muut johtokunnan jäsenet ja mahdolliset varajäsenet seuraavaa kalenterivuotta varten
- 5) valita yksi tai kaksi varsinaista ja yksi tai kaksi varatilin- tai toiminnantarkastajaa seuraavaa kalenterivuotta varten,
- 6) valita piirikokousedustajat seuraavaa kalenterivuotta varten piirijärjestön sääntöjen edellyttämällä tavalla,
- 7) valita edustajat kunnallisjärjestön edustajistoon seuraavaa toimikautta varten kunnallisjärjestön sääntöjen edellyttämällä tavalla,
- 8) päättää seuraavan kalenterivuoden aikana kannettavista mahdollisista ylimääräisistä jäsenmaksuista sekä kannattavan jäsenen erillisestä jäsenmaksusta,
- 9) päättää muista kokouskutsussa mainituista asioista.

14 §

Puolueosaston täytäntöönpaneva elimenä ja lainmukaisena hallituksena on johtokunta, johon kuuluu puolueosaston syyskokouksen erikseen valitseman puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan lisäksi vähintään kolme ja enintään kahdeksan jäsentä. Lisäksi voidaan johtokunnalle valita enintään kolme varajäsentä.

Johtokunnan jäsenet valitaan enemmistövaalitapaa ja vaadittaessa suljettua lippuäänestystä käyttäen. Mikäli vähintään 1/5 äänioikeutetuista läsnäolevista puolueosaston jäsenistä sitä vaatii, on johtokunnan jäsenet valittava henkilökohtaista suhteellista vaalitapaa käyttäen. Tällöin kukin äänioikeutettu voi antaa äänensä enintään niin monelle ehdokkaalle, kuin johtokuntaan on jäseniä valittava. Kussakin äänestyslipussa ensimmäiselle vaalisijalle merkityn ehdokkaan äänimäärä on sama luku, kuin se ehdokkaiden lukumäärä, joita äänestyslipulla on äänestetty, toiselle vaalisijalle merkityn ehdokkaan äänimäärä on sama edellä tarkoitettu luku vähennettynä yhdellä, kolmannelle vaalisijalle merkityn ehdokkaan äänimäärä on sama edellä tarkoitettu luku vähennettynä kahdella ja niin edelleen.

Vaalien tuloksen perusteella syyskokous nimeää eniten ääniä saaneet puolueosaston johtokunnan jäseniksi sekä enintään kolme ensimmäiseksi, toiseksi tai kolmanneksi varajäseneksi, jotka osallistuvat johtokunnan työskentelyyn ja tulevat äänioikeutetuiksi edellä mainitussa järjestyksessä, kun jäsenet ovat estyneitä osallistumaan johtokunnan työhön. Johtokunnan on valittava puolueosastolle sihteeri, taloudenhoitaja ja ainakin yksi jäsenasioiden hoitaja.

Johtokunta kokoontuu puheenjohtajan tai hänen estyneenä ollessa varapuheenjohtajan kutsusta. Johtokunta on päätösvaltainen, kun puheenjohtajan tai varapuheenjohtajan lisäksi vähintään puolet muista jäsenistä on läsnä.

15 §

Johtokunnan tehtävänä on:

- 1) hoitaa puolueosaston hallituksena sen asioita puolueen järjestörakenteeseen kuuluvien päättävien elinten päätösten, puolueosaston sääntöjen ja yhdistyslain mukaan, panna täytäntöön sanotut päätökset sekä valmistella puolueosaston kokouksissa esille tulevat valmistelutoimenpiteitä vaativat asiat,
- 2) huolehtia puolueosaston ja asianomaisten puoluejärjestöjen säännöissä, päätöksissä ja ohjeissa määrättyjen valistus-, järjestötyö- ja vaalivalmistelutehtävien tunnollisesta ja tehokkaasta hoitamisesta,
- 3) nimittää opintosihteeri sekä määrätä jäsentensä muut erityistehtävät ja keskinäinen työnjako, ottaen huomioon, että johtokunnan puheenjohtajan asiana on toimia johtokunnan ja,

vuosikokousta lukuun ottamatta, myös puolueosaston kokousten puheenjohtajana, esitellä niissä asiat, allekirjoittaa yhdessä puolueosaston pöytäkirjanpitäjänä toimivan sihteerin kanssa sanottujen kokousten pöytäkirjat sekä valvoa, että johtokunnan tekemät päätökset pannaan täytäntöön,

4) asettaa johtokunnan toiminnassa välttämättömiksi osoittautuvat apuelimet ja tarvittaessa vahvistaa niille ohjesäännöt,

5) toimittaa puolueuimistoon, piiritoimistoon ja kunnallisjärjestön toimistoon asianomaisten järjestöelinten vaatimat tilastotiedot ja muut kirjalliset selvitykset,

6) huolehtia siitä, että puolueosaston jäsenistä pidetään jäsenluetteloa, josta jäsenen henkilötietojen lisäksi selviää kunkin jäsenen maksamat jäsenmaksut sekä muut sellaiset seikat, jotka vaikuttavat asianomaisen henkilön oikeuksiin puolueosastossa tai puolueessa,

7) huolehtia siitä, että puolueosaston kannattavista jäsenistä pidetään luetteloa, josta jäsenen henkilötietojen lisäksi selviää kunkin kannattavan jäsenen maksamat erilliset jäsenmaksut.

16 §

Puolueosaston nimen kirjoittavat johtokunnan puheenjohtaja ja sihteeri sekä enintään kaksi johtokunnan määräämää muuta henkilöä, aina kaksi yhdessä.

17 §

Puolueosaston tilit päätetään kalenterivuositain.

Päättäneen vuoden tilit ja puolueosaston toimintaa koskevat muut asiakirjat on jätettävä puolueosaston syyskokouksen valitsemille tilin- tai toiminnantarkastajille viimeistään kuukautta ennen kevätkokousta.

Tilin- tai toiminnantarkastajien on suoritettava tilien tarkastus ja annettava niistä johtokunnalle puolueosaston kevätkokousta varten laadittu kirjallinen lausunto viimeistään kaksi viikkoa ennen kevätkokousta.

Tilin- tai toiminnantarkastajilla on oikeus suorittaa vuositilintarkastuksen ohella, joka sisältää myös puolueosaston hallinnon tarkastuksen, kirjanpidon ja kassan valvontatarkastus, milloin he katsovat sen aiheelliseksi.

18 §

Puoluehallituksen tai piirihallituksen valtuuttamina neuvojina ja ohjaajina puolueosastoja järjestöasioiden käytännöllistä hoitoa koskevissa kysymyksissä avustavilla toimitsijoilla on oikeus tehtävänsä puitteissa perehtyä puolueosaston asiakirjoihin ja arkistoon. Tällaisilla toimitsijoilla on oikeus antaa ohjeensa myös suullisesti puolueosaston ja sen johtokunnan kokouksessa. Samat oikeudet on myös muilla puoluehallituksen ja piirihallituksen valtuuttamilla henkilöillä.

19 §

Jollei puolueosasto täytä sääntöjen mukaisia velvollisuuksia tai jos se toimii vastoin puolueen periaateohjelmaa ja puoluekokouksen tai puoluevaltuuston päätöksiä, se voidaan piirijärjestön/ kunnallisjärjestön päätöksellä, sitten kun puolueosastolle on varattu tilaisuus selityksen antamiseen, erottaa piirijärjestöstä/ kunnallisjärjestöstä.

Erotettu puolueosasto on vailla sääntömääräisen puoluejärjestön oikeuksia välittömästi erottamispäätöksestä lukien. Ilman puoluehallituksen suostumusta ei erotettua puolueosastoa voida hyväksyä uudelleen piirijärjestöön/ kunnallisjärjestöön kuuluvaksi.

20 §

Puolueosaston sääntöjen muuttamisesta voidaan päättää puolueosaston kevätkokouksessa, jos sitä koskeva kirjallinen esitys on jätetty johtokunnalle viimeistään tammikuun 15 päivänä ja

vähintään 2/3 kokouksessa annettavista äänistä päätöstä kannattaa. Puolueosasto ei voi erota kunnallis- tai piirijärjestöstä eikä purkautua, jos vähintään kolme puolueosaston jäsentä sitä puolueosaston kokouksessa vastustaa.

Ennen kuin sääntöjen muutos voidaan merkitä yhdistysrekisteriin, puoluehallituksen on muutettut säännöt hyväksyttävä.

21 §

Jos puolueosasto purkautuu tai lakkautetaan, on sen varat luovutettava Suomen Sosialidemokraattinen Puolue - Finlands Socialdemokratiska Parti r.p:lle.

22 §

Niissä asioissa, joista näissä säännöissä ei ole määräyksiä, noudatetaan soveltuvin osin kunnallisjärjestön, piirijärjestön ja puolueen sääntöjen määräyksiä sekä yhdistyslakia.